

Adatbázisok 1.

SQL bevezetés – 2. rész

Folytatás

Ismétlés I.

- SQL záradékok, kulcsszavak: SELECT, FROM, WHERE, AS, LIKE
- WHERE záradék „műveletei”: AND, OR, NOT, =, <>, <, >, <=, >=
- NULL érték, 3-értékű logika (TRUE, FALSE, UNKNOWN)
- Alkérdeések
- IN

Mi a különbség?

```
SELECT a  
FROM R, S  
WHERE R.b = S.b;
```

```
SELECT a  
FROM R  
WHERE b IN (SELECT b FROM S);
```

IN az R soraira vonatkozó predikátum

```
SELECT a  
FROM R  
WHERE b IN
```

Két 2 érték.

```
(SELECT b FROM S);
```

Egy ciklus R sorai
fölött.

a	b
1	2
3	4

R

b	c
2	5
2	6

S

(1,2) kielégíti a
feltételt;
1 egyszer jelenik
meg az
eredményben.

Itt R és S sorait párosítjuk

```
SELECT a
FROM R, S
WHERE R.b = S.b;
```

Dupla ciklus R és S
sorai fölött

a	b
1	2
3	4

R

b	c
2	5
2	6

S

(1,2) és (2,5)
(1,2) és (2,6)
is kielégíti a
feltételt;
1 kétszer kerül
be az eredménybe.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Az EXISTS művelet

- EXISTS(<alkérdés>) akkor és csak akkor igaz, ha az alkérdés eredménye nem üres.
- **Példa:** A Sörök(név, gyártó) táblában keressük meg azokat a söröket, amelyeken kívül a gyártójuk nem gyárt másikat.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Példa: EXISTS

```
SELECT név  
FROM Sörök b1  
WHERE NOT EXISTS (
```

Változók láthatósága: itt a
a gyártó a legközelebbi
beágyazott FROM-beli táblából
való, aminek van ilyen
attribútuma.

Azon b1
sörtől
különböző
sörök,
melyeknek
ugyanaz
a gyártója.

```
SELECT *  
FROM Sörök  
WHERE gyártó = b1.gyártó AND  
név <> b1.név);
```

Korrelált alkérdés

A „nem
egyenlő”
művelet
SQL-ben.

Az ANY művelet

- $x = \text{ANY}(\langle \text{alkérdés} \rangle)$ akkor és csak akkor igaz, ha x egyenlő az alkérdés legalább egy sorával.
  - = helyett bármilyen aritmetikai összehasonlítás szerepelhet.
- **Példa:** $x > \text{ANY}(\langle \text{alkérdés} \rangle)$ akkor igaz, ha x az alkérdés legkisebb eleménél nagyobb.
  - Itt az alkérdés sorai egy mezőből állnak.

Az ALL művelet

- $x \neq \text{ALL}(\langle \text{alkérdés} \rangle)$ akkor és csak akkor igaz, ha x az alkérdés egyetlen sorával sem egyezik meg.
- $\neq$ helyett tetszőleges összehasonlítás szerepelhet.
- **Példa:** $x \geq \text{ALL}(\langle \text{alkérdés} \rangle)$ x az alkérdés eredményének maximum értékével azonos, vagy nagyobb nála.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Példa: ALL

```
SELECT sör  
FROM Felszolgál
```

```
WHERE ár >= ALL(  
    SELECT ár  
    FROM Felszolgál);
```

A külső lekérdezés
Felszolgáljának söre
egyetlen alkérdésbeli
sörnél sem lehet
olcsóbb.

Unió, metszet, különbség

- A szintaxis:
  - (<alkérdés>) UNION (<alkérdés>)
  - (<alkérdés>) INTERSECT (<alkérdés>)
  - (<alkérdés>) MINUS (<alkérdés>)
- MINUS helyett EXCEPT is szerepelhet.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Példa: metszet

- A Szeret(alkesz, sör), Felszolgál(kocsm, sör, ár) és Látogat(alkesz, kocsm) táblák segítségével keressük meg azon alkeszeket és söröket:
  1. ahol az alkesz szereti az adott sört,
  2. az alkesz legalább egy olyan kocsmát látogat, ahol felszolgálják a szóban forgó sört.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Megoldás

Az alkérdés
egy tárolt
táblát ad
vissza.

```
(SELECT * FROM Szeret)
```

INTERSECT

Az alkesz látogatja
azt a kocsmát, ahol
felszolgálják azt a
sört.

```
(SELECT alkesz, sör  
FROM Felszolgál, Látogat  
WHERE Felszolgál.kocsm =  
Látogat.kocsm);
```

Multihalmaz szemantika

- A SELECT-FROM-WHERE állítások multihalmaz szemantikát használnak, a halmazműveleteknél mégis a halmaz szemantika az érvényes.
  - Azaz sorok nem ismétlődnek az eredményben.

Motiváció: hatékonyság

- Ha projektálunk, akkor egyszerűbb, ha nem töröljük az ismétlődéseket.
  - Csak szépen végigmegyünk a sorokon.
- A metszet, különbség számításakor általában az első lépésben lerendezik a táblákat.
  - Ez után az ismétlődések kiküszöbölése már nem jelent extra számításigényt.

Ismétlődések kiküszöbölése

- Mindenképpen törölődjenek az ismétlődések: `SELECT DISTINCT . . .`
- Ne törölődjenek az ismétlődések:
pl: `SELECT ALL . . .` vagy
`. . . UNION ALL . . .`

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Példa: DISTINCT

```
SELECT DISTINCT ár  
FROM Felszolgál;
```

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Példa: ALL

- A Látogat(alkesz, kocsma) és Szeret(alkesz, sör) táblák felhasználásával:

```
(SELECT alkesz FROM Látogat)
EXCEPT ALL
(SELECT alkesz FROM Szeret);
```

- Kilistázza azokat az alkeszeket, akik több kocsmát látogatnak, mint amennyi sört szeretnek, és a két leszámlálás különbsége azt mutatja, hogy mennyivel több kocsmát látogatnak mint amennyi sört kedvelnek.

Összekapcsolás (join) kifejezések

- Az SQL-ben számos változata megtalálható az összekapcsolásoknak.
- Ezek a kifejezések önmagukban is állhatnak lekérdezésként, vagy a FROM záradékban is megjelenhetnek.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Descartes szorzat és természetes összekapcsolás

- Természetes összekapcsolás:

`R NATURAL JOIN S;`

- Szorzat:

`R CROSS JOIN S;`

- Példa:

`Szeret NATURAL JOIN Felszolgál;`

- A relációk helyén zárójelezett alkérdések is szerepelhetnek.

Sörök(név, gyártó)
Kocsmák(név, cím, engedélySzám)
Alkeszek(név, cím, telefon)
Szeret(alkesz, sör)
Felszolgál(kocsma, sör, ár)
Látogat(alkesz, kocsma)

Théta-összekapcsolás

- R JOIN S ON <feltétel>
- **Példa:** az Alkesz(név, cím) és Látogat(alkesz, kocsm) táblákból:

```
Alkesz JOIN Látogat ON  
    név = alkesz;
```

azokat **(a, c, a, k)** négyeseket adja vissza, ahol az **a** alkesz **c** címen lakik és a **k** kocsmát látogatja.

Relációs algebra és az SQL

R

A	B
a1	1
a2	2
a3	3
a3	2

$\sigma_{A='a3' \wedge B>2}(R)$

A	B
a3	3

```
SELECT * FROM R
WHERE A='a3' AND B>2;
```

$\Pi_A(\sigma_{A='a1'}(R))$

A
a1

```
SELECT A FROM R
WHERE A='a1';
```

S

A	B
a1	1
a2	3
a3	1

$R \cap S$

A	B
a1	1

```
(SELECT * FROM R)
INTERSECT
(SELECT * FROM S);
```

$R - S$

A	B
a2	2
a3	3
a3	2

```
(SELECT * FROM R)
EXCEPT
(SELECT * FROM S);
```

$R \cup S$

A	B
a1	1
a2	2
a3	3
a3	2
a2	3
a3	1

```
(SELECT * FROM R)
UNION
(SELECT * FROM S);
```

Relációs algebra és az SQL

R

A	B
a1	1
a2	2
a3	3
a3	2

S

A	B
a1	1
a2	3
a3	1

SELECT * FROM R, S;

vagy

SELECT * FROM R CROSS JOIN S;

R × S

R.A	R.B	S.A	S.B
a1	1	a1	1
a1	1	a2	3
a1	1	a3	1
a2	2	a1	1
a2	2	a2	3
a2	2	a3	1
a3	3	a1	1
a3	3	a2	3
a3	3	a3	1
a3	2	a1	1
a3	2	a2	3
a3	2	a3	1

Relációs algebra és az SQL

R

A	B
a1	1
a2	2
a3	3
a3	2

S

A	B
a1	1
a2	3
a3	1

R|X|S

A	B
a1	1

```
SELECT * FROM R  
NATURAL JOIN S;
```

R|X|_{R.B=S.B}S

R.A	R.B	S.A	S.B
a1	1	a1	1
a1	1	a3	1
a3	3	a2	3

```
SELECT * FROM R JOIN S  
ON R.B = S.B;
```

vagy

```
SELECT * FROM R INNER JOIN S  
ON R.B = S.B;
```

vagy

```
SELECT * FROM R, S  
WHERE R.B = S.B;
```

$\sigma_{R.B=S.B} (R \times S)$

Relációs algebra és az SQL

- Relációs algebra: érdekes a „hogyan” kérdés is
  - bár csak magas szinten
- Kapcsolat a relációs algebra műveletek és SQL záradékok, kulcsszavak... között
- SQL-nél mondtuk: „hogyan” helyett „mit”
- Fontos: DBMS kitalálja a leggyorsabb végrehajtási módot, háttérben optimalizál
- Van a relációs kalkulus, amely deklaratív nyelv